

PRIOPĆENJE ZA MEDIJE br. 117/24

U Luxembourggu 29. srpnja 2024.

Presuda Suda u predmetu C-202/24 | [Alchaster]¹

Uhidbeni nalozi koje je izdala Ujedinjena Kraljevina: sud pojašnjava uvjete pod kojima se oni mogu izvršiti u Europskoj uniji

Od povlačenja Ujedinjene Kraljevine iz Europske unije izvršenje uhidbenih naloga koje je izdala Ujedinjena Kraljevina u Europskoj uniji uređeno je Sporazumom o trgovini i suradnji između Unije i Ujedinjene Kraljevine. Sud je presudio da pravosudna tijela država članica od kojih se traži izvršenje takvog naloga moraju provesti autonomno ispitivanje opasnosti od povrede Povelje Europske unije o temeljnim pravima za koju dotična osoba tvrdi da joj prijete u slučaju predaje Ujedinjenoj Kraljevini. Mehanizam predaje predviđen Sporazumom o trgovini i suradnji razlikuje se od mehanizma predviđenog Okvirnom odlukom o Europskom uhidbenom nalogu.

Sporazum o trgovini i suradnji² sklopljen između Europske unije i Ujedinjene Kraljevine kako bi stranke uredile svoje odnose nakon Brexita predviđa, među ostalim, pravosudnu suradnju u kaznenim stvarima koja se temelji na mehanizmu predaje na temelju uhidbenog naloga.

Okružni sudac Magistratskog suda Sjeverne Irske (Ujedinjena Kraljevina) izdao je četiri uhidbena naloga protiv osobe osumnjičene za počinjenje kaznenih djela povezanih s terorizmom. U svojoj žalbi podnesenoj Vrhovnom sudu Irske dotična osoba tvrdila je da njezina predaja nije u skladu s načelom zakonitosti kaznenih djela i kazni zbog nepovoljne izmjene pravila o uvjetnom otpustu koju je Ujedinjena Kraljevina usvojila nakon navodnog počinjenja predmetnih kaznenih djela.

Vrhovni sud Irske ističe da je Vrhovni sud Ujedinjene Kraljevine već zaključio da su ta pravila u skladu s Konvencijom za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda (EKLJP)³ i da je i sam u tom kontekstu već odbio argument zainteresirane osobe o opasnosti od povrede EKLJP-a. Pitajući se može li se isti zaključak izvesti u pogledu načela zakonitosti kaznenih djela i kazni utvrđenog u Povelji Europske unije o temeljnim pravima (u daljnjem tekstu: Povelja)⁴, on je o tome uputio pitanja Sudu.

U svojoj današnjoj presudi Sud pojašnjava ulogu koju pravosudno tijelo izvršenja države članice mora imati u slučaju kada osoba protiv koje je izdan uhidbeni nalog na temelju Sporazuma o trgovini i suradnji tvrdi da će biti izložena opasnosti od povrede tog načela u slučaju predaje Ujedinjenoj Kraljevini. Sud pojašnjava da to pravosudno tijelo izvršenja mora provesti autonomno ispitivanje te opasnosti s obzirom na Povelju, čak i ako je opasnost od povrede EKLJP-a već bila isključena.

Pravosudno tijelo izvršenja morat će odbiti izvršenje uhidbenog naloga samo ako, nakon što od pravosudnog tijela koje izdaje uhidbeni nalog zatraži dodatne informacije i jamstva, raspolaze objektivnim, vjerodostojnim, preciznim i odgovarajuće aktualiziranim elementima koji dokazuju da postoji stvarna opasnost od primjene kazne koja je stroža od one koja je prvotno zapriječena na dan počinjenja kaznenog djela.

Sud najprije ističe da se **Okvirnom odlukom o europskom uhidbenom nalogu**⁵ ne uređuje izvršenje uhidbenih naloga koje je Ujedinjena Kraljevina izdala nakon isteka prijelaznog razdoblja navedenog u Sporazumu o povlačenju⁶. Od tog datuma ta je provedba uređena Sporazumom o trgovini i suradnji. U skladu s tim

sporazumom, država članica može odbiti izvršenje takvog uhiđenog naloga samo na temelju razloga koji proizlaze iz tog sporazuma. U tom okviru, prilikom donošenja odluke o predaji osobe u Ujedinjenu Kraljevinu na temelju Sporazuma o trgovini i suradnji, pravosudna tijela izvršenja država članica dužna su osigurati poštovanje temeljnih prava priznatih Poveljom.

Sud u tom pogledu napominje da pojednostavnjen i učinkovit sustav predaje osuđenih ili osumnjičenih osoba, uspostavljen Okvirnom odlukom o Europskom uhiđenom nalogu, počiva na visokoj razini **povjerenja** koja mora postojati **između država članica** i na **načelu uzajamnog priznavanja**. To je načelo „kamen temeljac” pravosudne suradnje u kaznenim stvarima između država članica. Riječ je o posebnosti odnosa među državama članicama koja počiva na temeljnoj pretpostavci prema kojoj svaka država članica dijeli sa svim drugim državama članicama i priznaje da one s njom dijele skup **zajedničkih vrijednosti na kojima se temelji Unija**.

Takva razina povjerenja može se utvrditi i međunarodnim sporazumima između država članica i određenih trećih zemalja koje održavaju povlaštene odnose s Europskom unijom. Međutim, **Sporazumom o trgovini i suradnji ne uspostavlja se takav povlaštenu odnos između Ujedinjene Kraljevine i Europske unije, to više što Ujedinjena Kraljevina nije dio europskog područja bez unutarnjih granica**. Usto, mehanizam predaje predviđen Sporazumom o trgovini i suradnji u određenim se aspektima bitno razlikuje od mehanizma uređenog Okvirnom odlukom o europskom uhiđenom nalogu.

S obzirom na to, kada se tražena osoba poziva na opasnost od povrede temeljnog prava zajamčenog Poveljom, pravosudno tijelo izvršenja mora ispitati sve elemente relevantne za ocjenu predvidljive situacije te osobe u slučaju njezine predaje Ujedinjenoj Kraljevini. To podrazumijeva, za razliku od ispitivanja u dvije faze⁷, koje se zahtijeva u okviru europskog uhiđenog naloga, istodobno uzimanje u obzir kako pravila i praksi koji se općenito primjenjuju u toj zemlji tako i, u slučaju neprimjene načela uzajamnog povjerenja i uzajamnog priznavanja, posebnosti pojedinačnog položaja te osobe.

Naposljetku, što se tiče izmjene pravila o uvjetnom otpustu, Sud presuđuje da je mjera koja se odnosi na izvršenje kazne nespojiva s Poveljom samo ako dovodi do izmjene stvarnog dosega kazne zapriječene na dan kada je predmetno kazneno djelo počinjeno, dovodeći na taj način do izricanja teže kazne od one koja je prvotno zapriječena.

NAPOMENA: Prethodni postupak omogućuje sudovima država članica da u okviru postupka koji se pred njima vodi upute Sudu pitanja o tumačenju prava Unije ili o valjanosti nekog akta Unije. Sud ne rješava spor pred nacionalnim sudom. Na nacionalnom je sudu da predmet riješi u skladu s odlukom Suda. Ta odluka jednako obvezuje i druge nacionalne sudove pred kojima bi se moglo postaviti slično pitanje.

Neslužbeni dokument za medije koji ne obvezuje Sud.

[Cjelovit tekst i, ovisno o slučaju, kratak prikaz](#) presude objavljuju se na stranici CURIA na dan objave.

Osoba za kontakt: Nancho Nanchev ☎ (+352) 4303 2083.

Snimke s objave presude dostupne su na „[Europe by Satellite](#)” ☎ (+32) 2 2964106.

Ostanite povezani!

¹ Naziv ovog predmeta je izmišljen. Ne odgovara stvarnom nazivu nijedne stranke postupka.

² [Sporazum o trgovini i suradnji](#) između Europske unije i Europske zajednice za atomsku energiju, s jedne strane, i Ujedinjene Kraljevine Velike Britanije i Sjeverne Irske, s druge strane.

³ Europska konvencija za zaštitu ljudskih prava, kako je izmijenjena Protokolima br. 11 i 14, dopunjena Dodatnim protokolom i Protokolima br. 4, 6, 7, 12, 13 i 16.

⁴ [Povelja Europske unije o temeljnim pravima](#).

⁵ [Okvirna odluka 2002/584/PUP od 13. lipnja 2002. o Europskom uhiđenom nalogu i postupcima predaje](#) između država članica, izmijenjena Okvirnom odlukom Vijeća 2009/299/PUP od 26. veljače 2009. (u daljnjem tekstu: Okvirna odluka).

⁶ [Sporazum o povlačenju](#) Ujedinjene Kraljevine Velike Britanije i Sjeverne Irske iz Europske unije i Europske zajednice za atomsku energiju.

⁷ Što se tiče europskog uhiđenog naloga, pravosudno tijelo izvršenja mora, u okviru prve faze, utvrditi postoje li elementi koji dokazuju postojanje stvarne opasnosti od povrede relevantnog temeljnog prava u državi članici izdavateljici, ili zbog sustavnih ili općih nedostataka ili zbog nedostataka koji konkretnije pogađaju jednu skupinu osoba koju je moguće objektivno identificirati. U okviru druge faze pravosudno tijelo izvršenja mora konkretno i precizno provjeriti u kojoj mjeri nedostaci utvrđeni u prvoj fazi ispitivanja mogu utjecati na osobu protiv koje je izdan europski uhiđbeni nalog te postoje li, s obzirom na njezinu osobnu situaciju, ozbiljni i dokazani razlozi za pretpostavku da će ta osoba biti izložena stvarnoj opasnosti od povrede relevantnog temeljnog prava u slučaju predaje državi članici izdavateljici. Obveza utvrđivanja postojanja općih nedostataka prije nego što se može konkretno i precizno provjeriti je li osoba koja je predmet europskog uhiđenog naloga izložena stvarnoj opasnosti od povrede temeljnog prava ima za svrhu izbjeći da se takva provjera može provesti izvan izvanrednih slučajeva. Stoga ona predstavlja posljedicu pretpostavke poštovanja temeljnih prava od strane države članice izdavateljice, koja proizlazi iz načela uzajamnog povjerenja.